

Läkemedelsbegreppet

Begreppet "läkemedel" behöver smalnas av till att endast omfatta preparat vars effekter visats av vetenskap eller beprövad erfarenhet.

En av läkemedelsverkets uppgifter är att kontrollera alternativmedicinska preparat som i dag bland annat kallas "homeopatiska läkemedel" och "traditionella växtbaserade läkemedel" och som i dag kan säljas både på apotek och i andra inrättningar. Vad som kontrolleras är dock inte om det finns någon medicinsk effekt, utan bara att preparatet inte är direkt farligt.

Det betyder inte att den eventuella effekten hos de berörda preparaten är outhärlig. I många fall är preparaten helt enkelt verkningslösa. I snart sagt inget fall finns någon väsentlig belagd specifik medicinsk effekt. Det finns kort och gott vanligen goda anledningar till att något kallas "alternativmedicin" och inte "medicin".

Att förbjuda försäljning av alternativmedicin är inte aktuellt. Det ligger i ett liberalt partis natur att sätta tilltro till människors förmåga att fatta egna beslut, och det bör vara tillåtet för människor att lägga sina pengar även på i stort sett vad de vill. Däremot bör staten inte bidra till begreppsförvirring. Ordet "läkemedel" är starkt förknippat med preparat som har bevisad medicinsk effekt. Att använda det ordet även för preparat som är att jämställa med flaskvatten eller sockerpiller har två olyckliga effekter. Det skänker å ena sidan falsk legitimitet åt preparat som inte kunnat demonstrera medicinsk effekt, och det urholkar å andra sidan begreppet för preparat som de facto har medicinsk effekt.

Man kan inte heller begära att icke-expertter ska harva igenom databaser som Pubmed och Cochrane för att kunna avgöra om det som kallas läkemedel verkligen har någon effekt. Den enklaste lösningen är att sluta använda ordet läkemedel för alternativmedicinska preparat utan belagd effekt.

Exakt vad de ska kallas i stället är av underordnad betydelse så länge sammanblandning med evidensbaserad medicin undviks. "Preparat" är ett förslag, men förmodligen kan Läkemedelsverket själva ta fram en lämplig term.

Eftersom EU-regleringar spelar in kommer det antagligen inte vara raskt gjort att nå resultat – men det är ett desto starkare skäl för att vara aktiv i frågan.

Ovanstående motion skrevs 2015 och antogs utan större besvär i Stockholm. På nationella stämman i Falun avvisades den dock av partistyrelsen, som dels blandade ihop frågan med läkemedel under utveckling (en helt annan fråga), dels missförstod läkemedelslagen, och dels tyckte att skillnaden mellan till exempel "läkemedel" och "homeopatiska läkemedel" uppnår tillräckliga krav på tydlighet.

Men det hör man ju att det inte gör.

För att parafrasera ett känt centergrepp: Antingen har ett medel en specifik medicinsk effekt, eller så har det inte en specifik medicinsk effekt. Att vi är tydliga med vad som är vad är grunden för det höga förtroende apoteken åtnjuter.

Vill människor köpa trams ska de få göra det. Men staten är moraliskt skyldig att inte kalla det "läkemedel".

Sedan motionen var uppe för två år sedan har exakt den här frågan uppmärksammats i medier flera gånger. Att fortsätta med att vilja ge homeopatika och liknande sken av läkemedel blir mer och mer svårt att försvara. Motionären vädjar därför till både partistyrelsen och till hela partiet att med ett bifallande av denna motion visa för svenska folket att man inte vill hålla humbug under armarna.

Jag yrkar

Att Centerpartiet ska verka för att ordet ”läkemedel” i försäljning ska reserveras för preparat som i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet kunnat visas ha specifik medicinsk effekt.

Att motionen skickas vidare till Centerpartiets riksstämman.

Dan Tillet